

CATALÀ

Setmana del 1 al 5 de juny

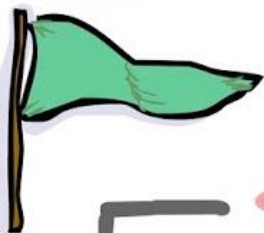
TEXT EXPOSITIU

El seu objectiu és donar a conèixer una cosa o ajudar a comprendre un fenomen mitjançant l'aport d'informació. Explica les idees de forma clara i estructurada.

1

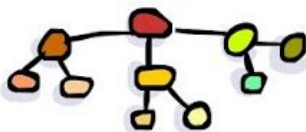
Introducció:
es presenta el tema.

2

ESTRUCTURA

Desenvolupament:
en diversos subtemes.

3

Conclusió:
síntesi d'allò que s'ha parlat.

CARACTERÍSTIQUES

És un text **OBJECTIU**

Ha de ser **CLAR I PRECIS**

Utilitza **CONNECTORS**

PODEM UTILITZAR RECURSOS

Gràfics

Maquetes

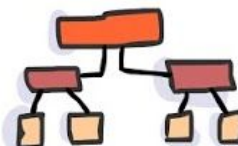
Pòsters

Presentacions digitals

Esquemes

Vídeos

TIPUS DE TEXT EXPOSITIU

CIENTÍFIC

DIVULGATIU

INVESTIGACIÓ

L'illa de Pasqua

L'illa de Pasqua es troba a l'oest de Xile. És una illeta perduda de la Polinèsia que està situada al mig de l'oceà Pacífic, i destaca per les impressionants estàtues gegants que té al llarg de la costa. Hi ha prop de tres-cents altars de pedra, anomenats *ahu*, i unes sis-centes estàtues fetes també de pedra, denominades *moai*.

Les escultures moai es troben al voltant de tota l'illa. Es van esculpir en roca volcànica, principalment procedent de la pedrera més gran de l'illa, el volcà inactiu de Rano Raraku. Són escultures immenses que mesuren entre dos i vint-i-dos metres d'alçària. I el més impressionant és que es van esculpir d'una sola peça!

El seu origen és molt misteriós i incert. Es creu que els habitants de l'illa les van esculpir entre els segles XII i XVII i representaven els seus avantpassats, alguns probablement personalitats importants dins la societat d'aquella època. Però, tot i que fos certa aquesta teoria, encara hi ha molts dubtes i incògnites que no s'han resolt sobre aquestes impressionants restes arqueològiques.

L'illa de Pasqua és coneguda també amb el nom de Rapa Nui, que en polinesi significa 'gran rapa' o 'illa aïllada'.

Com es van traslladar d'un lloc a l'altre? La veritat és que no se sap del cert com els habitants de l'illa van poder desplaçar aquestes immenses escultures fins a la seva ubicació actual. Al llarg dels anys, diversos científics i arqueòlegs han desenvolupat diferents teories per poder explicar aquest fet. Una d'elles sosté que es va fer mitjançant un enginyós sistema de cordes.

Comprensió lectora: Contesta les preguntes en un full:

1. On es troba l'illa de Pasqua?
2. Com és aquesta illa?
3. Per què es coneguda aquesta illa?
4. Què són els Ahu?
5. Com és diuen les estutues d'aquesta illa? Quntes hi ha aproximadament?
6. Quin és el seu origen d'aquestes estatures?
7. A quins segles es creu que pertanyen les escultures?
8. Està tot descobert sobre aquests restes arqueològics?
9. Com es van traslladar d'un lloc a l'altre?

Paraules compostes

- Les **paraules compostes** es creen unint dues o més paraules. Per exemple: un **verb** + un **nom** (**caçapapallones**), un **nom** + un **adjectiu** (**panxacontent**), un **nom** + un **nom** (**fotocòpia**) o un **adjectiu** + un **adjectiu** (**agredolç**).
- Normalment s'escriuen juntes i lligades, però n'hi ha que porten guionet:
 - Quan la segona paraula comença amb **r**, **s** o **x**: **pèl-roig**, **espanta-sogres**, **para-xocs**.
 - En alguns numerals compostos: **vint-i-dos**, **vint-i-dosè**, **tres-cents**...

EL SINTAGMA NOMINAL

El sintagma nominal por estar format per una paraula o un grup de paraules

Exemples:

Carme està treballant. Subjecte Carme- Sintagma nominal-SN

Tu estàs malalt- Subjecte Tu- Sintagma nominal Tu-SN

Els amics t'ajuden quan els necessites- Subjecte -Els amics- SN . Els amics

Les finestres velles estan trencades.- Subjecte - Les finestres velles SN- Les finestres velles

EL SINTAGMA NOMINAL TAMBÉ ES POT DIR SN O SUBJECTE

1 Encercla el subjecte de cada oració.

- El pare es va posar malalt.
- La Sarra molia blat de moro.
- Anava de quatre grapes.
- En Dan-Auta va barrejar la farina amb les cendres.
- A la cabana fumejaven unes tises.
- El nen es va calmar ràpidament.
- Tots dos van començar a caminar.

Completa les frases amb les paraules compostes que tens a continuació:

gira-sol – espantaocells – minifaldilla – guardacostes – capgròs – para-xocs
busca-raons – malcarat – obrellaunes – eixugamans – guardabosc
guardaespatlles – paraigua – portamines – autoescola

- a) El president anava rodejat de
- b) Cada dia vaig a l'..... per treure'm el carnet de conduir.
- c) Els vigilen els parcs naturals.
- d) Utilitza un per obrir-la o et faràs mal.
- e) Les pipes de m'agraden molt.
- f) La granota, quan és petita, s'anomena
- g) Guarda els al calaix de la cuina.
- h) La nova moda per a les noies és portar

Classifica els elements dels subjectes a la taula.

- a) La noia portava a coll el seu germà.
- b) El fill del rei havia agafat un pal.
- c) Les dones del rei van començar a plorar.
- d) En Dan-Auta va fer pipí al cap del rei.
- e) La muralla de la ciutat era immensa.
- f) La porta de ferro es tancava en fer-se fosc.

Determinant	Nucli	Complement del nom

